

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมป่าไม้ สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า โทร. 0 2561 4292-3 ต่อ 767

ที่ ทส 1612.4 / 4932 วันที่ 10 มีนาคม 2553

เรื่อง สถานการณ์หมอกควันของประเทศไทย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1-13
 ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา

ด้วยกรมป่าไม้ ตรวจสอบรายงานสถานการณ์หมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยและจุดความร้อน (Hotspot) ทางเว็บไซต์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (www.dnp.go.th) ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลจากดาวเทียม Terra และ Aqua โดยระบบ MODIS ระหว่างวันที่ 1-25 กุมภาพันธ์ 2553 ผลปรากฏดังนี้

1. ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในพื้นที่ภาคเหนือ ระหว่างวันที่ 1-25 กุมภาพันธ์ 2553 พบว่า ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM_{10}) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าแตกต่างกันไปตามปัจจัยสภาพแวดล้อมและภูมิอากาศ โดยพบ PM_{10} เฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าระหว่าง 19.8- 185.5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ณ เวลา 09.00 น. จังหวัดที่มีค่า PM_{10} สูงเกินกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ (ไม่เกิน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ซึ่งเป็นระดับที่ไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ลำพูน (185.5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) พะเยา (172.1 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ลำปาง (132.7 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เชียงราย (132.0 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และแม่ฮ่องสอน (126.0 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ซึ่งส่วนใหญ่เกิดระหว่างวันที่ 13-23 กุมภาพันธ์ 2553 โดยจังหวัดลำพูนและลำปาง มี PM_{10} เกินค่ามาตรฐานเป็นเวลานานมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ ส่วนคุณภาพอากาศโดยรวมในพื้นที่ภาคเหนือในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 อยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

2. พบจุดความร้อน (Hotspot) ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1-25 กุมภาพันธ์ 2553 รวมทั้งหมด 4,914 จุด โดยพบในป่าสงวนแห่งชาติ 1,995 จุด พื้นที่ป่าอนุรักษ์ 1,059 จุด พื้นที่เกษตร 1,860 จุด

3. สำหรับสถานการณ์ไฟป่าในปี 2553 ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์-เมษายน 2553 กรมป่าไม้คาดการณ์ไว้ดังนี้

3.1 การเพิ่มขึ้นของเชื้อเพลิงในป่า จากการที่ในปี 2552 มีไฟป่าเกิดขึ้นไม่มากทำให้มีเชื้อเพลิงเหลืออยู่มากและมีการสะสมเพิ่มขึ้นในปี 2553 จากการสำรวจสภาพเชื้อเพลิงที่มีอยู่ในขณะนี้พบว่าในป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณ ซึ่งเป็นป่าสองประเภทหลักที่มีไฟป่าเกิดขึ้นมากที่สุด มีเชื้อเพลิงสะสมเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณเชื้อเพลิงของไฟในปี 2552

3.2 จากรายงานของศูนย์ภูมิอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2553 คาดหมายว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญจะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปจนถึงกลางปี 2553 ส่งผลให้อุณหภูมิในช่วงฤดูร้อนของประเทศไทย (เดือนมีนาคม-เมษายน 2553) มีอุณหภูมิสูงกว่าปกติและสูงกว่าปีที่ผ่านมา ส่วนปริมาณฝนบริเวณประเทศไทยจะน้อยกว่าค่าปกติเล็กน้อย ซึ่งจะทำให้ฤดูร้อนในปีนี้แห้งแล้งมากพอสมควร จากสภาพอากาศดังกล่าวข้างต้น ทำให้เชื้อเพลิงที่สะสมอยู่ในป่ามีความชื้นลดต่ำลง ประกอบกับอุณหภูมิของอากาศที่สูง ทำให้มีโอกาสที่จะเกิดไฟป่าได้ง่ายและรุนแรงยิ่งขึ้น

3.3 ส่วนของการเกิดสถานการณ์หมอกควันนั้น นอกจากมีสาเหตุจากควันไฟที่เกิดขึ้นแล้วยังต้องขึ้นอยู่กับความผันผวนของสภาพอากาศ และลักษณะสภาพภูมิประเทศอีกด้วย หากมีความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปกคลุมพื้นที่เป็นเวลานาน ก็จะส่งผลให้เกิดสภาวะ Subsidence inversion กักควันและโออากาศร้อนไม่ให้อากาศลอยขึ้นสู่บรรยากาศได้ ทำให้ควันลอยกระจายอยู่ตามผิวดิน เกิดปัญหาหมอกควันปกคลุมขึ้น

สำหรับประเทศไทย ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2553 บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่ปกคลุมภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นช่วงๆ ก่อให้เกิดภาวะหมอกควันปกคลุมในบางพื้นที่ของภาคเหนือที่มีสภาพภูมิประเทศเอื้อให้เกิดสถานการณ์ดังกล่าว หลังจากนั้นในเดือนมีนาคมและเมษายน 2553 จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำปกคลุมประเทศไทยตอนบน ลักษณะดังกล่าวอาจจะทำให้เกิดพายุฤดูร้อนเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะตอนบนของประเทศ อาจมีพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรงและอาจมีลูกเห็บตก ลักษณะดังกล่าวอาจทำให้สถานการณ์ไฟป่าลดความรุนแรงลง และโอกาสที่จะเกิดสถานการณ์หมอกควันปกคลุมพื้นที่ลดน้อยลงด้วย

กรมป่าไม้ พิจารณาแล้วจึงให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1-13 และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในการควบคุมไฟป่า ต่อไป และให้ติดตามสถานการณ์หมอกควันของกรมควบคุมมลพิษ ทาง www.pcd.go.th และติดตาม Hotspot ทางเว็บไซต์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (www.dnp.go.th)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายสมชัย เทียบสถาพร)

อธิบดีกรมป่าไม้